

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stefan Krajewski

Warszawa, 09 października 2025 r.
znak sprawy: DPB.bk.543.53.2025

Pan Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowej Rady Izb Rolniczych

Dotyczy: wystąpienia Zarządu KRIR w sprawie realizacji ekoschematów w warunkach klęskowych

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na Pana pisma w sprawie realizacji zobowiązań podjętych przez rolników w ramach ekoschematów oraz innych zobowiązań, które nie mogły zostać zrealizowane w wyniku wystąpienia niekorzystnych zjawisk pogodowych (znaki pism: KRIR/MR/970/2025 z 16.09.2025 r. oraz KRIR/JM/1060/2025 z 07.10.2025 r.), uprzejmie przekazuję poniższe informacje.

W odniesieniu do poruszonych w pismach problemów należy zwrócić uwagę, że w przypadku działań PROW 2014-2020 oraz interwencji Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR), w których pomoc przyznaje się na podstawie umowy o przyznanie pomocy, zwrot otrzymanego wsparcia nie jest wymagany w sytuacji działania siły wyższej lub wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności, jeśli zostaną one zgłoszone na piśmie właściwemu organowi wraz z odpowiednimi dowodami wymaganymi przez właściwy organ, w ciągu piętnastu dni roboczych od dnia, w którym beneficjent lub upoważniona przez niego osoba są w stanie dokonać tej czynności. „Siła wyższa” i „nadzwyczajne okoliczności” zostały zdefiniowane na poziomie przepisów unijnych obowiązujących dla danego okresu programowania.

Ponadto w odniesieniu do interwencji PS WPR, zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 (1), zastosowanie siły wyższej lub wyjątkowych okoliczności jest możliwe także do niewypłaconej jeszcze pomocy (przed wypłatą pomocy). Dodatkowo w przypadku gdy niezgodność z warunkami przyznawania pomocy wynika z działania siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności, zgodnie z art. 3 tego rozporządzenia beneficjent zachowuje prawo do otrzymania pomocy. Zgodnie z tymi przepisami, rozwiązania przyjęte przez państwa członkowskie zapewniają w szczególności, by nie nakładano kar, np. gdy dana osoba może dowieść w sposób przekonujący właściwy organ, że nie jest winna niewypełnienia zobowiązań, lub gdy właściwy organ w inny sposób stwierdzi, że dana osoba nie ponosi winy za ich niewypełnienie.

Katalog wskazany w przepisach unijnych nie ma charakteru zamkniętego. Przyjmuje się, że siłą wyższą może być też zdarzenie niewymienione wprost w ww. rozporządzeniu, które charakteryzuje się zewnętrżnością, niemożnością jego przewidzenia oraz niemożliwością zapobieżenia jego skutkom. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości UE, działanie siły wyższej stanowi każde zdarzenie spowodowane zaistnieniem niezależnych od podmiotu, nadzwyczajnych i nieprzewidywalnych okoliczności, których następstw nie można było uniknąć mimo zachowania przez ten podmiot należytej staranności (np. wyrok z dnia 17.12.2015 r., Szemerey, C-330/14, EU:C:2015:826, pkt 58).

W odniesieniu do ekoschematów objętych PS WPR, w przypadku wystąpienia siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności, które mogą mieć wpływ na powierzchnię kwalifikującą się do płatności, niezwłocznie po wystąpieniu tego zdarzenia rolnik powinien złożyć do biura powiatowego ARiMR pisemne oświadczenie o zaistniałych okolicznościach, opatrzone czytelnym podpisem i datą złożenia wraz z dowodami potwierdzającymi wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności lub siły wyższej. Dowodem potwierdzającym wystąpienie siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności, może być wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy i nie jest sprzeczne z prawem. Dowodem mogą być dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz oględziny. Należy jednak zaznaczyć, że zgodnie z art. 72 ust. 1 ustawy o Planie Strategicznym (2), to kierownik biura powiatowego ARiMR jest właściwy w sprawach uznawania przypadków działania siły wyższej lub wystąpienia

nadzwyczajnych okoliczności. Ponadto, należy mieć na względzie, że zgodnie z § 20 rozporządzenia w sprawie ekoschematów (3), rolnik powinien poinformować kierownika biura powiatowego ARiMR o zmianach w zakresie informacji zawartych we wniosku o przyznanie płatności, jakie zaszyły od dnia złożenia tego wniosku, nie później niż do dnia wydania decyzji w sprawie o przyznanie płatności w ramach ekoschematów.

Podsumowując, pragnę zapewnić Pana Prezesa, że rolnicy, którzy dopełnią obowiązku zgłoszenia działania siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności zgodnie z obowiązującymi przepisami i w wymaganym terminie, nie powinni mieć powodów do niepokoju w związku z niemożnością realizacji podjętych zobowiązań.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stefan Krajewski

/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 z dnia 2 grudnia 2021 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylecia rozporządzenia (UE) nr 1306/2013
- (2) ustawa z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (Dz.U. z 2024 r. poz. 1741, oraz z 2025 r. poz. 321)
- (3) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty płatności w ramach schematów na rzecz klimatu i środowiska w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (Dz. U. z 2023 r. poz. 493, z późn. zm.)

Klauzula informacyjna o zasadach przetwarzania Państwa/Pani/Pana danych osobowych dostępna jest pod adresem:

www.gov.pl/rolnictwo/polityka-przetwarzania-danych-osobowych